

## ІНВЕСТИЦІЙНІ МОЖЛИВОСТІ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ

**КОСТИРКО Алла,**  
*канд. екон. наук, старший викладач  
кафедри обліку і оподаткування,  
Миколаївський національний аграрний університет,  
м. Миколаїв, Україна*

***Анотація:** Досліджено важливість іноземних інвестицій для розвитку національних економік держав. Визначено напрями інвестування в економіку України під час війни, які можуть стати привабливими для інвесторів.*

***Ключові слова:** інвестиції, виробничий потенціал, інновації, конкурентна боротьба, інвестиційний клімат*

Інвестиції за будь яких умов завжди є одним із ефективних засобів, який здатен забезпечити умови модернізації національної економіки кожної країни та її економічне зростання. Як один із чинників, вони формують виробничий потенціал на інноваційній основі. Тому кожна країна прагне забезпечити сприятливі умови для залучення іноземних інвестицій, які забезпечують її певні переваги.

Сучасні тенденції розвитку світової економіки показують, що наявний попит на світові інвестиційні ресурси значно перевищує наявну пропозицію, тому за їх залучення між усіма країнами світу виникає конкурентна боротьба, перемогу в якій здобувають країни з більш сприятливим інвестиційним кліматом [1].

На інвестиційний клімат країни впливає сукупність політичних, економічних, екологічних, соціальних, ресурсних та інших чинників. Очевидним на сьогодні є те, що перелік чинників, які негативно вплинули на інвестиційний клімат в Україні, очолює військова агресія проти держави. За даними значної частини експертів друге місце займає корупція, а третє – слабка судова система. Проте є певні позитивні зрушення, які підвищують інвестиційні можливості. До них віднесено надання Україні статусу кандидата на вступ до Європейського Союзу, скасування мит і квот на український експорт.

За результатами експертного дослідження Європейської Бізнес Асоціації інтегральний показник Індексу інвестиційної привабливості України у першій половині 2022 року впав на пів пункту та склав 2,17 бала з 5-ти можливих. Це значення – найнижче з 2013 року. Попри війну 91% компаній Асоціації планують

продовжувати працювати на ринку України, а 55% збираються інвестувати в Україну навіть у воєнний час. Зокрема, CEO розповідають про плани інвестицій в аграрну сферу, енергетику, IT, будівництво, фармацевтику, FMCG, нерухомість та інше [2].

Попри війну, на відміну від багатьох галузей народного господарства, спаду капіталовкладень в IT-сектор і стартапи майже не відбулося. Переїзд ключових фахівців IT-команд у безпечні регіони країни дає змогу не збавляти темпів роботи. Так, IT-індустрія у першому кварталі 2022 року принесла державі рекордні 2 млрд доларів експортних надходжень. Це на 500 млн доларів більше, ніж за відповідний період минулого мирного року. За даними Нацбанку, фактичний обсяг IT-експорту збільшився майже на 30%. Завдяки антикризовим бізнес-планам відбулась адаптація бізнесу в даній сфері до умов війни. Тож інвестори охоче вкладають у наші компанії, а венчурні фонди легко збирають кошти на фінансування українських стартапів [3].

Серед неочевидних на сьогодні, однак ефективних, експертами запропоновано і обґрунтовано декілька напрямів інвестування в економіку України під час війни. До таких напрямів віднесено альтернативну енергетику, логістику, нерухомість, онлайн освіта, фінтех [4]. Зацікавленість до цих напрямів може бути обумовлена тим, що під час воєнних дій вони набули ще більшої актуальності. Так, руйнування критичної інфраструктури зумовлює необхідність пошуку альтернативних технологій в енергетиці та відновлення логістичної системи. Досвід запровадження онлайн навчання під час пандемії коронавірусу Covid-19 показав важливість даного питання, що ще більше загострилось під час війни і залишиться актуальним у час повоєнної відбудови.

Складні умови, в яких опинилася Україна, можуть стати рушієм важливих змін у розвитку національної економіки, її модернізації. Для досягнення результативності цих змін необхідним є розробка дієвої стратегії, забезпечення прозорості та взаємодії на всіх рівнях, що буде передумовою підвищення рівня інвестиційної привабливості країни.